

สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

State and developmental guidelines for Preschool education in schools
under the Office of Primary Education 1

พจนานุกรม มาตย์เทพ*

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์**

ดร.อุทัยทรัพย์ ดอกคำ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และหาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2560 ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 49 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวน 49 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 94 คน และผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยจำนวน 94 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 49 คน ปีการศึกษา 2560 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 284 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้การสัมภาษณ์ตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก
2. ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง
3. สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่กำหนดตามสถานภาพไม่แตกต่างกัน
4. สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบบูรณาการ การประเมินการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองควรมีการพัฒนา 5 ด้านของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา และผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการพัฒนาในเรื่องนี้

ABSTRACT

The purposes of this research were to compare and establish the guidelines for developing early childhood education management in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Area 1

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านนาแก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

The 248 samples consisted of 49 school administrators, 49 heads of academic affairs, 101 teachers and 101 parents under the Office of Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area 23 in the academic year 2017. The instrument for data collection was a set of 5-level rating scale questionnaires with discrimination index between .24-.97 and the reliability of .95. Statistics for data analysis were mean, standard deviation, percentage, t-test (Independent Samples), and F-test (One way ANOVA).

The results of this research were as follows:

1. The conditions of early childhood education management in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1 was at a high level.
2. The problems of early childhood education management in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1 were at a moderate level.
3. The conditions and problems of early childhood education management in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1 classified by status were not different.
4. The conditions and problems of early childhood education management in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1 classified by school sizes were significantly different at the .01 level.
5. The guidelines for developing early childhood education management in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1 were proposed and fell into five aspects: Supportive learning environment, Integrated learning, Assessment for learning, Student development activities, and Teacher parent relationship. The researcher also proposed the development guidelines.

Keywords : Early Childhood Education Management

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคน ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และใฝ่เรียนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับเด็กเล็กจนถึงวัยชรา (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542, หน้า 3-4)

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด การให้ศึกษานั้นคือการแนะนำ โดยมีจุดมุ่งหมายในที่สุดให้สามารถนำเอาคุณสมบัติทั้งปวงที่มีในตัวออกมา

ใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นได้โดยสอดคล้องไม่ขัดแย้งเบียดเบียนกัน เพื่อที่จะได้อยู่ร่วมกันเป็นสังคมเป็นประเทศได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540, หน้า 1-6)

การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากสมองของเด็กได้รับการสร้างและพัฒนาอย่างรวดเร็ว การพัฒนาเด็กในช่วงนี้จะเป็นรากฐานของการเรียนรู้ และการพัฒนาตลอดชีวิตซึ่งถ้าเราปล่อยให้เวลาอันมีค่านี้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ก็จะไม่สามารถเรียกกลับคืนมาได้ เพราะการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ของมนุษย์ จะเกิดขึ้นอย่างเต็มที่ในช่วงปฐมวัยเท่านั้น ดังนั้น หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยนี้ควรเป็นไปตามหลักวิชาการอนุบาล ไม่ใช่จัดการเรียนการสอนตามใจครูหรือผู้ปกครองที่เชื่อมั่นว่าการอ่านออกเขียนได้ของเด็กสำคัญกว่าการที่พวกเขาได้เรียนรู้อย่างชาญฉลาด เพื่อพัฒนาให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมอง สายตา และใช้มือเขียนเส้น รู้จักสีและอุปกรณ์ในลักษณะต่างๆ ก็จะทำให้เติบโตและเรียนเรื่องของการเขียน การอ่าน และการคิดเลขต่อไปได้เร็วขึ้น ทั้งจะสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ให้เด็กได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งประชาชน ระบบการผลิตครู หลักสูตรการศึกษาและระบบการประเมินผลเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องมีส่วนร่วมกันในการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อสร้างอนาคตที่สดใสและมั่นคงให้แก่สังคมไทย ดังวลีที่ว่า “เด็กในวันนี้ คือผู้ใหญ่ในวันหน้า”

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติการสอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่มีสภาพปัญหา มากน้อยต่างกันหรือมีการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยที่ดีอยู่แล้วให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำถามการวิจัย

1. สภาพ และปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนในระดับใด
2. สภาพและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน มีความแตกต่างกันหรือไม่
3. สภาพและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่
4. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 1 มีอะไรบ้าง

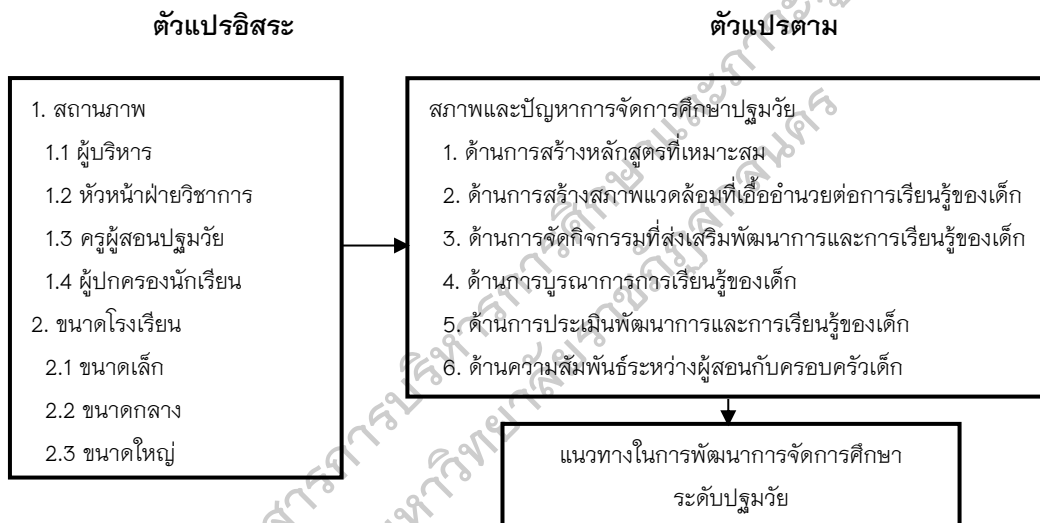
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังเอกสารในภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 176 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวน 176 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 359 คน และผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยจำนวน 359 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จากจำนวน 176 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2560 รวมทั้งสิ้น 1,070 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 49 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวน 49 คน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 49 คน และผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยจำนวน 49 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 49 คน ปีการศึกษา 2560 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 284 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครเจียและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้การสุ่มภาคตัดตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำแนกตามสาขาที่จบการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ด้านประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาต้นคว้าจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในโรงเรียน
2. สร้างเครื่องมือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likerttype) โดยผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือมาจาก รัตนาภรณ์ เตปินตา (2555, หน้า 124-132)
3. นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ใน 6 ด้าน
4. นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) (สุวิมล ติรภานันท์, 2549, หน้า 139) และด้านอื่นของข้อคำถามแต่ละข้อที่เห็นสมควรให้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์
6. นำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) เกณฑ์การตัดสิน IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือตามเนื้อหานั้น แสดงว่าข้อคำถามใช้ได้
7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน โดยเป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่
8. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Item-total correlation)
9. นำแบบสอบถามมาหาค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้ประสิทธิ์สัมพันธ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204)
10. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาสภาพ/ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สถิติที่ใช้ คือ 1.1 ค่าร้อยละ (%) 1.2 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. การเปรียบเทียบสภาพ/ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนปฐมวัย และผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของ Sheffe's method หรือ LSD ตามความเหมาะสม

3. การเปรียบเทียบสภาพ/ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกขนาดโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของ Sheffe's method หรือ LSD ตามความเหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับสภาพ และปัญหาการจัดการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สรุป ดังนี้

1.1 ระดับสภาพการจัดการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบูรณาการการเรียนรู้ การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ตามลำดับ

1.2 ระดับปัญหาการจัดการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก และการบูรณาการการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน ไม่มีความแตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบระดับสภาพ และปัญหาการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน สรุปดังนี้

3.1 สภาพการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โดยรวมของโรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับความคิดเห็นมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่อื่นไม่มีความแตกต่างกัน

3.2 ปัญหาการศึกษาในระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมโรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คู่อื่นไม่มีความแตกต่างกัน

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 5 ด้าน คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การบูรณาการการเรียนรู้การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ซึ่งวิธีการพัฒนาประกอบด้วย จัดสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย สะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อย ปลอดภัย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการฝึกกล้ามเนื้อมือและสมองการเรียนรู้ควบคู่กับการเล่น เด็กเกิดความสุขในการเรียน เด็กได้แสดงความคิดเห็น ได้ตกผลึกทางความคิด และสร้างความรู้ด้วยตนเองประเมินทั้งแบบกลุ่ม และรายบุคคลนำผลจากการประเมินกำหนดแนวทางพัฒนาอย่างต่อเนื่องการใช้สื่อออนไลน์ ในการตั้งกลุ่มผู้ปกครองเพื่อพูดคุยและสอบถามปัญหาาร่วมกัน และการจัดประชุมปกครอง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การอภิปรายระดับสภาพ และปัญหาการจัดการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 สรุป ดังนี้

1.1 ระดับสภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบูรณาการการเรียนรู้ การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ตามลำดับที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนเด็กปฐมวัย ได้มีโอกาสสัมผัสกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้เห็นพัฒนาการของเด็ก และได้เห็นการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอนอนุบาล ตลอดจนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมของเด็ก จึงทำให้มีระดับความคิดเห็นต่อการจัดการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยค่อนข้างดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตติยา พงษ์ปลัด (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 21 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพย์พร ศิริจันทร์พันธ์ (2555, บทคัดย่อ) ประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาล โดยรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก

1.2 ระดับปัญหาจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก และการบูรณาการการเรียนรู้ อยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนเด็กปฐมวัย มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการสอนระดับปฐมวัย อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ได้รับทราบข้อมูลทางด้านปัญหา อุปสรรคและความยากลำบากในการจัดการศึกษาเพื่อให้เห็นพัฒนาการของเด็กโดยเฉพาะการขอความร่วมมือกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกในขณะที่อยู่ที่บ้านกับบิดา มารดาผู้ปกครองเพื่อนำมาประกอบการประเมินพัฒนาการของเด็กในการเรียนรู้ทั้งด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงทำให้มีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้นค่อนข้างประสบกับปัญหาซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายสุณีย์ แจ่มจิต (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 ทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. สภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน ไม่มีความแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนเด็กปฐมวัยได้มีโอกาสสัมผัสกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้เห็นพัฒนาการของเด็ก และได้เห็นการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอนอนุบาล ตลอดจนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมของเด็ก ทำให้ได้รับรู้ถึงสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยคล้ายๆ กัน จึงทำให้มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการจัดการบริหาร การศึกษาระดับปฐมวัยเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ ลิ้มวัฒนาสมุทร (2553, หน้า 134) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนครพบ ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน

3. การอภิปรายระดับสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน สรุป ดังนี้

3.1 สภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยรวมของโรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับความคิดเห็นมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คู่อื่นไม่มีความแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนเด็กปฐมวัย ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการติดตามผลพัฒนาการของเด็ก ซึ่งมีความแตกต่างกันตามบริบทของโรงเรียน แต่ในสภาพความเป็นจริงผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดในลักษณะที่ว่าในปัจจุบันได้จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยได้ดีกว่าในอดีต จึงมองว่ามีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ผู้เกี่ยวข้องของโรงเรียนขนาดใหญ่มองสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนของตนเองเทียบกับโรงเรียนที่มีความทันสมัย และเป็นสากลจึงมองว่าโรงเรียนของตนเองมีสภาพการ

จัดการศึกษาปฐมวัยไม่ดีเท่าที่ควรนั่นคือการใช้เกณฑ์อ้างอิง (Line of Reference) ต่างกัน จึงทำให้ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตติยา พงษ์ปลัด (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน มีความเห็นแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวม และด้านการบูรณาการการเรียนรู้โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับครอบครัวของโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก อาจเป็นเพราะในบริบทโรงเรียนขนาดใหญ่จะเป็นโรงเรียนที่อยู่ในตัวอำเภอหรือตัวจังหวัดที่มีความเจริญ และผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีฐานะค่อนข้างดี และมีความรู้ค่อนข้างดี จึงมีความคาดหวังให้โรงเรียนจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และประเมินตรวจสอบการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กระดับปฐมวัยให้ได้ตามที่ผู้ปกครองได้คาดหวังไว้ โดยเฉพาะกับเด็กปฐมวัยซึ่งส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะให้ความเอาใจใส่กับเด็กวัยนี้มากเพราะถือว่าการนำลูกเข้ามาเรียนในโรงเรียนที่ผู้ปกครองได้เชื่อมั่นว่าจะมีการจัดการศึกษาให้กับเด็กได้ดี รวมถึงการประเมินพัฒนาการของเด็กที่ผู้ปกครองสามารถประเมินและตรวจสอบได้ ในขณะที่โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่จะอยู่นอกเมือง บิดา มารดาผู้ปกครองไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาจึงเชื่อใจ และมั่นใจในศักยภาพของครูผู้สอนปฐมวัย จึงทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งก็จะยิ่งสร้างความเชื่อมั่นในระบบการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปุณิกา วรณรังสี (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงจะส่งผลให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 5 ด้าน คือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การบูรณาการการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการพัฒนาการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การบูรณาการการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เป็นตัวบ่งชี้ที่สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลในทางบวกต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการกำหนดแนวทางหรือนโยบายที่ชัดเจนจากผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การบูรณาการการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอน กับครอบครัวของเด็ก เพราะทั้ง 5 ด้าน มีสภาพการปฏิบัติที่ยังไม่มากพอ และมีปัญหาค่อนข้างมาก

1.2 ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรร่วมกันพัฒนาพัฒนาการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างจริงจัง และต่อเนื่องเป็นระบบ

1.3 ผู้บริหารควรศึกษาแนวทางในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร สถานศึกษา ทั้งด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก การบูรณาการการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และความสัมพันธ์ ระหว่างครูผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ซึ่งจะส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เช่น ตัวแปรด้านการจัดการความรู้ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ด้านการเป็น ผู้นำทางวิชาการ ด้านการสร้างนวัตกรรม ด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านธรรมาภิบาล เป็นต้น เพื่อประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 และจะทำให้ได้ผลการวิจัยที่หลากหลาย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัยต่อไป

2.2 ควรศึกษาโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หรือโรงเรียนที่มีแนว ปฏิบัติทางการบริหารที่เป็นเลิศ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

2.3 ควรสร้างรูปแบบการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเพื่อนำไปใช้บริหารจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540 (อายุ 3-6 ปี)*

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

ฉวีวรรณ ลิมวัฒนาสมุทร. (2553). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน*

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครพนม:

มหาวิทยาลัยนครพนม.

ศิษฐ์พร ศิริจันทร์พันธ์. (2555). *ประสิทธิผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาล*

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนในจังหวัด สกลนคร.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ปุกนิกา วรรณรังสี. (2558). ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตติยา พงษ์ปลัด. (2555). การจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สายสุณีย์ แจ่มจิต. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร